

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Częstochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9mk. 00 fen. za odroczenie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 15 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petitiowy jednorazowy na I kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 - 2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Panny Maryi Nr. 38. - Telefon Nr. 50.

„Ziemia i swobody“.

Oddawna żywione pragnienia proletariatu rosyjskiego, duszone zarówno przez rząd carski, jak i burżuazję znalazły uiszczenie w publicznym na całą Rosję obwieszczeniu. Belszewicy proklamowali podział ziem pomiędzy chłopów, przez to samo gruntując na nich jej obronę. W Rosji hasło to jest najrozumnijsze i najżywniejsze, a jako takie najsilniejsze.

Jak się ułoży dalszy bieg nowej fazy rewolucji rosyjskiej, odbywającej się wobec wszechświatowej wojny, trudno przewidzieć; w każdym razie można to stwierdzić, iż rewolucja weszła na znacznie szersze tory, niż te, po których dotychczas się toczyła. W danej chwili lud w całej pełni dopuszczony został do rozstrzygnięcia o własnym losie, pozyskał te swobody, których brak nie pozwalał się mu naleźyście wypowiedzieć i pokazać, czem jest właściwie, jaka jego wola.

Tymczasem reprezentacja tegoż ludu, rada robotniczo-żołnierska głosi, że prócz podziału gruntów, ustanowienia kontroli robotniczej nad całą produkcją, zapewni zwolnienie konstytuandy we właściwym czasie, doloży stawańd że zaopatrzania miast w artykuły najpięwszej potrzeby i zagwarantuje wszystkim narodowościom, zamieszkującym Rosję, prawo organizowania swej przyszłości.

Jaką politykę zastosuje nowa władza petereburska w celu przeprowadzenia tych swoich postulatów, dziś, gdy niemal jeden dzień rozstrzyga o przeróżnych zmianach, rozwozić się trudne. Z tego, co wiemy, kongres rząd robotników i żołnierzy jest przekonany, że rewolucyjna armia będzie w stanie doprowadzić do skutku zawarcie pokoju demokratycznego, jaki zaproponuje bezpośrednio wszystkim narodom.

Nicja przewodnią zatem obecnej polityki rosyjskiej będzie pokój, oczywiście pokój demokratyczny nie każdemu przypadający do smaku. Tymczasem lud rosyjski oleszy się może, iż zdrowy chłopski rozum dyktuje mu jaknajrychlejsze przeprowadzenie tego, za czem świat cały tęskni.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. Urzędowo donoszą dnia 14 listopada:

Zachodni plac boju.

Front nast. tronu ks. Ruprechta Bawarskiego.

We Flandrii ogień artyleryjski ożywił się znenu dopiero pod wieczór.

Pod Dixmuiden na północ od Paschendaale dosięgnął znacznego napięcia.

Front wojsk niemieckiego następcy tronu.

Żadnych większych operacji bojowych nie było.

Wschodni plac boju.

Nie szczegółego.

Włoski teren walk:

W Siedmiu Gminach wojska nasze wzięły szturmom głęboko zaśniętione stanowiska włosów na wzgórzach na wschód od Asiago, oraz fort pancerny na Monte Lisser.

Primołano i Feltrę znajdują się w naszym posiadaniu.

Wzdłuż dolnej Piawy ogień artyleryjski.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Najświeższy

Komunikat austriacki.

WIEN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 14 listopada:

Front włoski.

Nasze wojska wczoraj wkroczyły do miast Fontaso i Feltrę.

Armja broimistrza polnego Scheuchenstuela z obu stron doliny Sęgana potężnie rozbudowała zdobycze osiągnięte w ostatnich dniach. Jej dywizje osiągnęły Primołano i zdobyły przy dużym śniegu liczne obronne urządzenia na wschód od Asiago i pancerny fort na szczyście Lisser.

W ten sposób stoją siły sprzymierzonych od Adriatyku po Tasubie wszędzie na ziemi wroga. Nad Ledroscie nasze kolumny szturmowe wyrzuciły nieprzyjaciela z dwóch punktów oparcia, przyczem wzięto jeńców i karabin maszynowy.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler

Feldmarszałek-porucznik.

Chaotyczne wieści z Rosji.

STOKHOLM, 15 | 11. Wiadomości napływające tu z Rosji, są nader chaotyczne.

Podczas, gdy tróćda koalicyjne zasypują wciąż świat doniesieniami o tryumfach Kerenskiego i jego zwolenników, a nawet o owdładnięciu przez Kornilowa Petersburgiem, depesze, pochodzące bezpośrednio z Rosji zdają się stwierdzać coś wręcz przeciwnego.

Trudność zorientowania się w tej sytuacji wzrasta również wskutek tendencyjności, z jaką traktują wypadki rosyjskie dzienniki tutejsze.

Główny organ socjalistyczny „Socialdemokraten“, który ma możność rozporządzania najściślejszymi informacjami, sympatyzuje wyraźnie z „mieszczykami“, nie waha się więc rozpuszczać pogłoszek choćby o zwycięstwie najczarniejszej reakcji, byle tylko nie przyznać jakiegokolwiek sukcesu bolszewikom.

On to właśnie pusolił w obieg sensację o Kornilowie, przyczem nie załat sobie nawet trudu upozorowania tej pogłoski jakimś mniej lub więcej wiarogodnym źródłem.

Dzienniki poważne natomiast, nawet przyjaźnie usposobione dla koalicji, wyrażają przypuszczenie, że w krwawych walkach pod Petersburgiem „bolszewicy“ odnieśli decydujące zwycięstwo.

Potwierdza to zresztą Biuro Reutersa, które ogłosiło tekst depeszy iskrowej rosyjskiej o klasce, jaką po-

ciosty wojska Kerenskiego i Kornilowa

W każdym razie sytuacja jest wciąż niewyjaśniona i spodziewać się można coraż to nowych niespodzianek.

Mikołaj II cesarzem Syberji?

KOPENHAGA, 15 | 11. Według nadeszłych tu informacji, Syberja zamierza proklamować swą niepodległość państwową i obwołać carem b. cara Mikołaja II

Walki uliczne w Petersburgu.

AMSTERDAM, 15 | 11. „Handelsblad“ donosi z Petersburga:

Według ostatnich wiadomości w niedzielę odbyły się w Petersburgu krwawe walki uliczne. Jedno z doniesień wspomina o 800 zabitych i rannych. Wielokrotnie używano podobno lekkich dział polowych.

Kara śmierci na paskarzy.

STOKHOLM, 15 | 11. Rosyjski Zjazd delegatów Rad robotników i żołnierzy uchwalił przepis prawny, na którego mocy, każdy, kto przechowuje większe zapasy żywności od niezbędnych dla wyżywienia siebie i rodziny, lub sprzedaje je po cenach wyższych, niż przewidziane w taksie, karany będzie śmiercią.

Osoby, które płacą za produkty żywnościowe drożej od cen maksymalnych karane będą więzieniem nie niżej trzech miesięcy.

Chiny i Japonie wypowiedziały wojnę Rosji?

BERN, 15 | 11. Krąży tutaj pogłoski o wypowiedzeniu przez Japonię i Chiny wojny Rosji, a to w celu wykonania z polecenia entente'y ekspedycji karnej z powodu złamania wierności sprzymierzeńczej.

Nowa propozycja Ojca św.

ZURICH, 15 | 11. „Neue Zürcher Ztg.“ dowiaduje się z Rzymu, że w Watykanie oczekiwana jest nowa propozycja pokojowa Papieża.

Wilson o pokoju.

ROTTERDAM, 15 | 11. Z Nowego Jorku donoszą: Na kongresie amerykańskiego Związku robotniczego w Buffalo Wilson wygłosił nową, w której między innymi powiedział: Dziwię się, że są ludzie, którzy, na podobieństwo pewnych ster rosyjskich, są tak źle poinformowani, że sądzą, iż mogą być nawet w obliczu niebezpieczeństwa niemieckiego. Nie jestem przeciwnikiem pacyfistów, lecz—głupoty pacyfistów. Nie wiedzą oni, jak mają urzeczywistnić pokój, ale ja to wiem. W końcu Wilson oświadczył, że wysyłając pułkownika House do Europy, wysłał tam największego w świecie przyjaciela pokoju. Wysłał go jednak nie w tym celu, ażeby zdobyć pokój, lecz po to, aby rozstrzygnąć, w jaki sposób może być wygrana wojna.

Gabinet francuski podał się do dymisji.

GENEWA, 15 | 11. Z Paryża donoszą: Po omówieniu (interpelacji o położeniu militarnym i dyplomatycznym, francuska izba deputowanych 250 głosami przeciwko 192 wyraziła

votum zaufania rządowi. Następnie rząd postawił postulat odroczenia interpelacji nad incydentami sądowymi. Izba 277 głosami przeciwko 186 sprzeciwiła się odroczeniu, przez co rząd znalazł się w mniejszości.

Wskutek tego po zakończeniu obrad gabinet podał się do dymisji.

Chwila bieżąca.

— W górach na froncie włoskim od kilku dni pada śnieg, a pierwszy co ogromnie utrudnia ruchy wojsk.

— Waszyngtoński poseł chiński doręczył protest przeciwko traktatowi amerykańsko-japońskiemu.

— Dzienniki włoskie donoszą z Waszyngtonu, że Ameryka odmawia uznania dla nowego rządu rosyjskiego.

— Kwestja zawarcia między Rosją a państwami centralnymi pokoju oddzielnego, stała się aktualną, nawet bez względu na to, kto utrzyma się przy władzy w Rosji.

— Połączenie telegraficzne z Petersburgiem zostało ponownie nawiązane.

— Wczoraj po południu powrócił do Londynu Lloyd George w towarzystwie Venizelosa.

— Gen. Payle mianowany został dowódcą naczelnym wojsk angielsko-francuskich, walczących w okręgu Wenecji.

— Agencja Reutersa donosi, że kanclerz skarbu angielskiego pozwolił, aby część trzeciej francuskiej pożyczki wojennej umieszczona była, na znak jedności finansowej, na rynku angielskim.

— Donoszą z Petersburga, że wszyscy urzędnicy ministerstwa spraw zagran., finansów i handlu zaprzestali pracy.

Co słychać nowego?

Położenie oficerów kozackich.

Prezes zarządu kozaków armji, Liubuszkin zawiadomił Radę związku wojsk kozackich, że oficerowie wogóle, kozacy w szczególności znajdują się w nader ciężkim położeniu.

Sród szeregowców zauważyć się daje silne wrzenie przeciwko oficerom, podejrzanych o sprzyjanie Kornikowowi. Liubuszkin twierdzi, że owo wrzenie jest wielkim wynikiem prowokacji.

Oficerowie przysięgli rządowi tymczasowemu i pozostaną mu wierni do ostatniej kropli krwi. Patrijotyzm oficerów kozackich zaznaczył się wyraźnie w ich działalności bojowej. Potrafią oni bronić siebie i postawić sławne wojsko kozackie na odpowiednim poziomie.

Proces beatyfikacyjny Bernadety Soubirous.

W kaplicy klasztoru św. Gildarta w Nevers rozpoczął się uroczystym posiedzeniem proces beatyfikacyjny czcigodnej zakonnicy Bernadety Soubirous, której noty heroiczne ma się zbadać.

Zabójstwo oficera polskiego.

Polski oddział wojskowy w Taszkencie ma do zanotowania tragiczny wypadek śmierci jednego z najlepszych oficerów swoich ś. p. Wacława Wróblewskiego.

Dnia 26 października, o godz. 8 rano, kiedy adjutant oddziału polskiego, doc. Wróblewski siedł do zajęcia, czekał przy budce tramwajowej żołnierz Markowski i wystrzelał z rewolweru położył Wróblewskiego trupem na miejscu.

Przyczyną zabójstwa jest zemsta Markowskiego za usunięcie go z pol-

skiego oddziału z racji nieuznawania uchwalił zjazdów wojskowych polskich, jak również niestosowania się do francuskiej dyscypliny wojskowej.

Żołnierzy usuniętych było kilku i ci, mszcząc się, wydali wyrok śmierci na kilku oficerów, najbardziej propagujących ideę polskości. Jeden z wyroków już wykonany.

Wróblewski o wyroku dowiedział się na kilka dni przed śmiercią. Nie przestał jednak pracować. Zginął zdala od swoich, od kraju, z ręki ohydneho zbrodniarza polaka. Pogrzeb odbył się bardzo uroczysto; wzięły udział w nim wszystkie wojskowe oddziały, kwateryjące w Taszkencie, oraz organizacje społeczne i polityczne.

Ś. p. Wróblewski kończył szkoły w Warszawie, wyższe nauki pobierał we Frankfurcie nad Menem.

Włosi niezadowoleni z króla.

Prasa szwajcarska pisze, iż ostatnią proklamację króla włoskiego do ludności przyjęto ze strony opinii publicznej z podpadającą zimnością. Szerokie koła społeczeństwa zwracają bowiem uwagę, iż poniesły one już dosyć ofiar wojennych i że żądać od nich ofiar dalszych równoznacznie jest z nieznajomością prawdziwych stosunków.

Związek popierania polskiej żeglugi morskiej.

Z inicjatywy kół legionowych organizuje się w Krakowie „Związek morskiej żeglugi“.

Zadaniem związku będzie: a) zaznajamianie najszerszych kół z dziejami naszego żeglarstwa na morzu, a zwłaszcza z przyczyną jego upadku i niedocenianiem ze strony polskiej, b) zwrócenie uwagi przedewszystkiem sfer kupieckich, przemysłowych i gospodarczych na konieczność posiadania własnej floty handlowej, na zastój w tej dziedzinie w razie jego braku, oraz dalsze tego następstwa, c) organizacja pierwszego akc towarzystwa polskiej żeglugi morskiej itp.

Bez złudzeń.

„Libre Parole“ donosi z Petersburga: Na jednym z zebrań oficerów garnizonu petersburskiego powzięto rezolucję, stwierdzającą, że niema już w istocie armji rosyjskiej ani żadnej wogóle powagi dowódców i że w każdym razie armja w obecnych warunkach nie jest zdolna do bronienia ojczyzny. Fakt ten należy sobie uświadomić dokładnie dla wykluczenia możliwych złudzeń.

Zydzi w rewolucji rosyjskiej.

Gazety francuskie podają szczegóły o męczach odgrywających wielką rolę w rewolucji rosyjskiej. Starają się udowodnić, że są to przeważnie ludzie żydowskiego pochodzenia, którzy nazwiska żydowskie na rosyjskie zamienili.

A więc Kiereński nazywał się Goldberg, Czernow, minister rolnictwa, nazywał się Feldmann, Stektow pochodzi z rodu Rabińskich, Lenin, obecny przywódca rewolucji, nazywał się Cederblum. Trocki, upatrzyony na nowego prezesa ministrów, Bornstein. To są najgłośniejsi. Gazety francuskie wymieniają długą listę innych wpływowych działaczy rewolucji, którzy są żydami. „Libre parole“ nazywa wogóle tę rewolucję nie rosyjską, lecz „żydowską“.

Nowe próby ogłędzenia Niemiec.

Biuro Wolffa donosi z Londynu, że Anglja i Stany Zjednoczone prowadzą z różnymi państwami neutralnymi rokowania, mające na celu do-

prowadzenie do zawarcia obowiązującej wzajemnie umowy co do wywozu produktów krajowych, które z północnych krajów neutralnych wciąż jeszcze kierowane są do Niemiec. Wskutek tego postępowania, koalicja nie ma innego wyboru, jak przerwać komunikację handlową z państwami neutralnymi, dopóki nie będzie zawarta stosowna umowa. Szczegóły, pozostające w związku z blokadą, będą uregulowane przez instytucje wywozowe, mające siedziby w Londynie i Waszyngtonie i pozostające w ścisłym z sobą związku. Zarówno w tej, jak i w innych sprawach aktualnych, specjalna misja amerykańska w Londynie odgrywa nader ważną i pod każdym względem zadawalającą rolę.

Kraje długowiecznych.

Kurlandja, Litwa i Liflandja słusznie nazwane zostały „krajami długowiecznych“.

W starożytności przeciętny wiek obywateli tamtejszych przekraczał setkę.

Ostatnio zwrócono uwagę na pewną kobietę w Rydze, nazwiskiem Reime, która obecnie liczy 120 lat życia i będąc dwa razy zamężną posiada 78 dzieci i wnuków. Starcy 90-letni nie są i dziś rzadkością we wspomnianych krajach.

Z Warszawy.

Z Rady regencyjnej.

Dowiadyujemy się, że Rada regencyjna nie zamierza po raz trzeci występować z poparciem kandydatury hr. Tarnowskiego. Wobec tego staje się aktualną sprawa nowej kandydatury, którą niebawem Rada regencyjna przedstawi rządowi mocarstw okupacyjnych.

Kandydatura nowego prezesa ministrów—jak słychać—jest już upatrzona. Kandydatem na premiera ma być dyrektor gospodarstwa społecznego, p. Stan. Janicki.

Członek Rady regencyjnej, ks. arcybiskup Kakowski, powołał na stanowisko swego sekretarza przybożczego ks. dr. Gzestawa Sokołowskiego.

Wybory w uniwersytecie.

We wtorek gremjum profesorskie uniwersytetu warszawskiego dokonało wyboru władz akademickich: rektora, dziekanów i przedstawicieli ciała profesorskiego poszczególnych wydziałów do senatu.

Najpierw odbyły się wybory rektora. Największą liczbę kartek złożone na dr. J. Brudzińskiego, który jednakże, pomimo usilnej próby ze strony profesorów, zrzekł się tego zaszczytnego stanowiska.

Wobec tego dokonano powtórnych wyborów i wybrano rektorem na rok 1917 | 18 akademicki prof. Antoniego Kostaneckiego.

Dziekanem wydziału prawa i nauk politycznych wybrano ponownie prof. Alfonsa Parczewskiego.

Dziekanem wydziału lekarskiego wybrano prof. Władysława Mazurkiewicza.

Dziekanem wydziału filozoficznego wybrano dotychczasowego prorektora Józefa Wierusz-Kowalskiego.

Do senatu wybrano: na przedstawicieli wydziału prawa i nauk państwowych prof. Zygmunta Cybichewskiego; na przedstaw. wydz. lekarskiego prof. Franciszka Czubalskiego na przedstawicieli wydz. filozoficznego: dotychczasowego dziekana prof. Jana Łukasiewicza (nauki humanistyczne) i Stanisława Thugutta (nauki przyrodnicze).

Szkolnictwo.

Choroby pamięci.

Wszystkie władze umysłowe, a więc i pamięć, podległe są przypadłościom chorobliwym z rozmaitych powodów; mogą być one wrodzone, czyli dziecinnie, i nabytymi. Do ułomności pamięciowych zalicza się t. zw. narażność, czyli zdolność zapamiętywania wypadków tylko w danym otoczeniu lub w pewnych warunkach.

Dziecko w domu wybornie umie lekcję, tymczasem w szkole nie umie jej powtórzyć, ponieważ nie widzi przed sobą ojca lub korepetytora, do którego przy nauce nawykło. Inne znów wyrecytuje lekcję od początku do końca, lecz o pojedyncze ustępy zapytane — traci przytomność.

Na takie zwyrodnienie pamięci wpływają głównie: przeciążenie umysłu nadmiarem pracy i niesystematyczny rozwój pamięci; nawet ludzie dojrzały, niepospolitego umysłu, pracując zbyt wiele, często także zapadają na tę ułomność.

Kant, jako profesor uniwersytetu, miał w czasie wykładów oczy nieustannie utkwione w młodego słuchacza, siedzącego naprzeciw katedry. Pewnego dnia, gdy wszedł na katedrę, zwrócił wzrok przedwzruszeniem w uprzywilejowaną stronę i, zamiast rozpocząć wykład — milczał, szukając czegoś niespokojnie. Zdumieni słuchacze przekonali się, że genialny myśliciel zapomniał o czym miał mówić. Powodem zaburzenia w pamięci Kanta była okoliczność trudna do wiary: guzik, wieszający zwykle na reszcie nici u surduta młodego słuchacza, a tym razem przyszyty. Dopiero gdy słuchacz na prośbę profesora guzik do dawnego stanu przywrócił, prelekcja odbyła się właściwym trybem.

Unikanie przeciążania umysłu jest głównym warunkiem wyrobienia dobrej pamięci, systematyczny zaś rozwój pamięci polega na tem, aby dziecku nie wpychać do głowy pojęć lub wypadków, których nie rozumie.

Każda zdobycz umysłowa powinna wchodzić do głowy dziecka jako rzecz wszechstronnie poznana, w takim tylko razie nauka zaszczerpi się w umyśle, jak ziarno na dobrym gruncie.

KRONIKA.

W sprawie naznaczonej dostawy kartofli.

Magistrat m. Częstochowy podaje do wiadomości właścicieli gruntów w obrębie miasta, którym naznaczono dostawę kartofli do składów Związku Komunalnego, że w niedzielę 18 bm. o godz. 3 popoł. odbędzie się w powyższej sprawie zebranie w Magistracie, na które wzywa się wszystkich zainteresowanych.

Pamiętki wojenne.

Pod tym tytułem pojawiło się w dawnictwo zeszytowe w kształcie albumu, które świadczy o sobie dobrze trafnym pomysłem i staranną formą. Istotnie czas już segregować i kolekcjonować dokumenty czasów przełomowych, które przeżywamy.

Pamiętki wojenne zyskują sobie prawdopodobnie pokup w szerokiej kółkach publiczności, jako rzecz ciekawa i pożyteczna.

W pierwszym zeszyście zebrano naciekawsze monety i papiery drobne, oraz bony wypuszczone w obieg w miastach Królestwa. Nie brak tu

i tak sensacyjnych, jak pięciokopiej-kówka papierowa republiki Kronsztańskiej, 8 kop. m. Libawy.

Ze Stow. Nauczycielstwa.

Jutro w sobotę 17 bm. o godz. 6 wiecz. w lokalu szkoły miejskiej ul. Panny Marii odbędzie się zebranie członków Stowarzyszenia, którego porządek dzienny obejmuje: a) odczyt p. J. Dziuby na temat: „Literatura współczesna w szkole średniej“ i b) omówienie spraw bieżących Stowarzyszenia.

Wybory do gminy żydowskiej.

Wybory do gminy żydowskiej według ostatniego rozporządzenia p. naczelnika powiatu odbędą się w grudniu r. b., a nie w styczniu r. p., jak były zapowiedziane. Dzień wyborów wyznaczyć ma gmina.

Zboże zamiast kawy.

Już w czasie pokoju palono znaczne ilości jęczmienia, używając go jako dodatku do kawy, albo jako kawę słodową dla osób nieznoszących kofeiny, mianowicie dla dzieci, lub cierpiących na serce. W ciągu wojny, zwłaszcza od roku, kiedy zaczęto brakować kawy, wzrosło używanie kawy słodowej. Obecnie używa się nie tylko jęczmienia, ale żyta, pszenicy lub żołądzi dębowych zamiast kawy. W handlu tutejszym nie należy używać zamiast kawy, lubinu; natomiast środek zastępczy składa się w 88 proc. ze zboża, 10 proc. z cykorji, a 2 proc. z kawy prawdziwej.

Dlaczego?

Dlaczego p. Miętkiewicz, właściciel sklepu w Nowym Ryнку sprzedaje pud cementu po mk. 4 i pół, gdy ten sam cement Tow. Rolnicze sprzedaje po 2 mk. za pud.

Kursy dla analfabetów w Przystajni.

Z inicjatywą m. R. O. Przystajni 1 grudnia otwarte zostaną kursy dla analfabetów.

Na kursach wykładać będą ks. Żor (hygienę i geografję) i ks. wik. A. Borek (język polski i historję Polski).

„Granice Wiedzy“.

Pod tym tytułem w nadchodzącą niedzielę o godz. 2 i pół po południu p. St. Mercik wygłosi pogadankę w lokalu Koła P. M. S. im. Juliusza Słowackiego (Kościuszki 62).

Zarząd Koła prosi członków o liczne przybycie.

Cofnięcie rozporządzenia.

W sprawie zesłanych przez rząd rosyjski podejrzanych o szpiegostwo w Królestwie Polskim i na Litwie w roku 1915 na Syberję. Rząd Tymczasowy wydał był dnia 5 kwietnia rozporządzenie uwolnienia tychże, zostało ono jednak ogłoszone tylko częściowo, gdyż wkrótce zaprotestował przeciw temu rosyjski sztab generalny.

Sprawę rozważały powtórnie ministerja spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, poczem rozporządzenie zostało cofnięte.

W ten sposób pozostało wielu zesłanych na Syberji oraz w gubernji wołgodzkiej, wiackiej, oroburskiej i astrachańskiej.

W jaki sposób palić w piecach pospólką.

Wobec tego, że większość mieszkańców naszego miasta, używa do opalania mieszkań miatę węglową tak zw. pospólką, podajemy poniżej przepis w jaki sposób należy nią palić, żeby uniknąć wybuchów, a nawet rozsadzenia pieca.

„Rozpalili należy ogień w piecu węglem grubszym, po rozpaleniu przesunąć żarzewie w głąb pieca, zostawiając jedną trzecią rusztu wolnego.

6. p. z Kunertów

WANDA OLEKSIŃSKA

Opatrzona św. Sakramentami po długich cierpieniach zmarła dnia 15 Listopada 1917 r. przeżywszy lat 68. Wyprowadzenie zwłok z domu przy ul. P. Marii 49 na omentarz ps. afdalny nastąpi w sobotę d. 17 b.m. o godz. 3-ej po poł. Na smutny ten obrzęd zaprasza krewnych i przyjaciół pozostała w nieutulonym ż. lu.

Rodzina.

Na tej wolnej części rusztu jeszcze ułożył nieco węgla grubszego lub drzewa i dopiero na wierzch sypał pospólkę w ilości do 6 funtów i przyaknął górne drzewiczki.

Po rozpaleniu się miatę, można powtórzyć manipulację dosypywania onego parokrotnie, jeżeli się pragnie bardzo mocno piec rozgrzać.

W ten sposób miat spalać się będzie z korzyścią dla temperatury pieca i uniknie się wybuchu“.

Równe osady żydowskie.

Gazety żydowskie zaznaczają, że w ostatnich czasach w Królestwie Polskim przybyły nowe siedliska żydowskie po wszech, gdzie już żydzi założyli osobne gminy żydowskie. W miejscowościach tych żydzi zaczęli osiedlać się liczniej w przeciągu dwóch lat ostatnich.

Pasek pękł...

Pisma warszawskie ogłaszają światu, że w Częstochowie i Zagłębiu pękł pasek i wyciągają stąd wniosek, że naraz wszystko u nas potaniało.

Może istotnie komuś gdzieś, może nawet i w Częstochowie pękł pasek, ale przecież o następstwach takiego pęknięcia nie bądziemy pisali.

Miał apetyt.

W tych dniach w jednym z zakładów gastronomicznych zwrócił na siebie uwagę jakiś młodzieniec, szczupły, średniego wzrostu, który kazał sobie podać odrazu... trzy obiady.

Kelner przygotował trzy nakrycia i przyniósł trzy porcje zupy w wazie. — Gość zjadł sam ową zupę i wziął się do spożycia dalszych dań: zjadł trzy mięsa, trzy jarzyny i trzy leguminy.

Po wypiciu szklanki piwa gość, płacąc (po 4 mk. obiad) narzekał na zbyt małe porcje obiadowe i po namyśle kazał podać jeszcze kotlet cielecy.

Kradzieże.

Robotnikowi Ludwikowi Magiera (Mała 17) skradziono z zamkniętego mieszkania, za pomocą włamania, garnitur, palto letnie i palto zimowe, ogólnej wartości 400 mk.

Wdowie Jadwidze Wentura w Rędzinach skradziono ze strychu 4 centnary żyta, 50 funtów słomy wartości 500 mk.

Salomei Knapik (Nadrzeczna 36) skradziono z mieszkania, za pomocą włamania, obuwie wartości 50 mk.

Leokadij Brzoza (Jasnogórska 19) skradziono ze strychu białiznę, ocenioną przez poszkodowaną na 120 mk.

Z chwili.

— Coś za te marne buty 100 marek? To przecież około 40-stu rubli!

— To, panie dobrodzieju, taniej, niż przed wojną!

— Co pan opowiadasz?

— A tak! Ile pan płacił przed wojną?

— Dwanaście rubli.

— Właśnie. Rubel stracił teraz na wartości 75-proc., to znaczy 40 rubli warte tylko 10 rubli, więc ja sądam taniej, niż przed wojną!

Rozmaitości.

Teatr na okrecie.

Penieważ rodzaj wojny morskiej uległ wielkim zmianom, a ludzie podwodne zmuszają do długiej bezczynności na pełnem morzu przeto i służba marynarzy znajduje się w warunkach zmienionych.

Aby długie postoje i wynikająca z tego bezczynność urozmaicić, urządza się na angielskich okrętach wojennych różne rozrywki, a między niemi przedstawienia kinematograficzne. Penieważ to jednak nie wystarczało urzędnikom w ostatnich czasach specjalny okręt teatralny. Znajduje się na nim scena, kulisy, maszyna i miejsce dla orkiestry, widownia itd. Okręt podróżuje od jednej floty do drugiej ciesząc się za każdym pojawieniem się wielkim powodzeniem zarówno ze strony żołnierzy jak i officerów.

Między okrętem teatralnym i pancernikiem rzuca się most, po którym wchodzi publiczność na przedstawienie. Sztuki są trzymane w stylu popularnym, zwykle urozmaicone śpiewami a układane tendencyjnie w duchu patriotycznym.

Admiralicja angielska zamierza zbudować kilka podobnych okrętów, ponieważ jeden okazał się niewystarczającym.

Ile papieru zużywa się na karty żywnościowe.

W Berlinie odbyło się niedawno zebranie przedstawicieli wielkich miast, na którym poruszono także sprawę zaoszczędzenia papieru. Przy tej okazji stwierdzono po raz pierwszy, ile papieru zużywa się na znaczki żywnościowe. Masto Lipsk, licząc 155 tysięcy rodzin potrzebowało na ten

cel w roku 1915 — 80000 kilogramów papieru, w roku 1916 — 97000 kilogramów, a w roku 1917 przekroczył ilość zużytego papieru 100.000 kilogramów, czyli na jedną rodzinę przypada blisko 1 i pół funta rocznie. Zebrani wystąpili z propozycją zmniejszenia znaczków, ograniczenia miejsc na nagłówki i złączenia kilku rodzajów kart żywnościowych w jedną. W Lipsku jest około 560 tys. mieszkańców; jeżeli ilość zużytego tam papieru wzięmy za przeciętną podstawę, to wyliczamy, że w całym Niemczech 70 milionów ludności zużywa rocznie 12 i pół miliona kilogramów papieru, czyli 1250 wagonów po 200 centnarów, z których utworzyć można 26 pociągów kolejowych, każdy po 50 wagonów.

Koszule z papieru.

Kto obecnie kupuje bieliznę musi się mieć na baczności, dobrze się towarowi przyjrzeć i zapewnić czy też rzeczywiście tkany jest z prawdziwej przędzy, w przeciwnym razie może go spotkać niespodzianka, jakiej doznała pewna pani w Berlinie. Kupiła ona za 7.50 mk. koszulę, gdy ją atoli pierwszy raz wzięła do prania ze zdziwieniem spostrzegła, że po wywotowaniu bielizny, znikła. Szukała koszuli wspólnie z prачką, ale mimo usilnych starań, daremnie. Wreszcie na dnie kotła spostrzegła jakieś nieokreślone resztki, które zagadkę rozwiązały.

Koszula była z papieru, a sklepowa nie uważała za potrzebne powiedzieć o tem kupującej.

Nagroda za dobre serce.

W „Berl. Tagbl.“ czytamy o następującym wydarzeniu: W Quedlinburgu zauważyła niejaka Marja Olejniczka z Thale przed dwoma miesią-

cami, jak nieznamy jakiś pan zemdlał na ulicy i upadł. Dośkooczyła do upadającego, udzieliła mu pierwszej pomocy i kazała go przenieść do lazaretu miejskiego, gdzie chorego kilkakrotnie odwiedziła. Obecnie odebrała samarytanką bajeczną nagrodę. Krewni donieśli jej, że ów pan, zmarły w tym czasie, nazwiskiem v. Gubeler, zapisał jej 75 tys. mr. i wille.

KALENDARZE

na 1918 r. nadeszły: ścienne terminowe, kieszonkowe, biurkowe, książkowe. Prenumeraty pism krajowych i zagranicznych z odnośnikiem do domów. Ogłoszenia do pism krajowych i zagranicznych Teatralna № 11 róg ul. P. Marji

Polecam Podeszwy drewniane sprzedawane hurtowo i detalicznie ulica Kościuszki № 26

Drzewek owocowych kilka tysięcy do sprzedania wobec tego iż miejsce zajęte przez szkółki w obecnym sezonie jesiennym musi być opróżnione, więc ceny drzewek możliwe nisko.

Wiadomość w sklepie ogrodniczym S. Sochańskiego ul. Panny Marji Nr. 42 róg Piękiej 986

Do sprzedania palto zimowe i kołnierzem karakulowym i żakiet z kamizelką w bardzo dobrym stanie. Wiadomość w „Gońcu“ 1038-

Nowo utworzony chrześcijański skład, kupuje i sprzedaje po cenach umiarkowanych różnego rodzaju używane meble: pianina, maszyny do szycia i t. p. ul. Panny Marji № 73 obok parku przyjmuję w komisji.

Fabryka cukrów W. WEBERA ulica Kościuszki № 19. Poleca wykwintne wafelki: Malinowa, Jabłkowa, Sławkowa, Pomarańczowa, Wiśniowa, Truskawkowa, Mieszana. Sprzedawane hurtowo. 1046-

Teatr „PARYSKI” ul. P. Marji 19.

Program na 15-go i 16-go Listopada r. b. włącznie.

Tylko 2 dni!

Tylko 2 dni!

„Z KSIĘGI ŻYCIA“

Wzruszający dramat życiowy w 5 aktach

Skrzypce Stradiwariusa

Komieszne

Nad program: **WIDOKI STERERMARKU** (Natura)

Dla dzieci wejście wzbronione — Orkiestra koncertowa pod dyr. p. M. Szulca. Szczegóły w programach i afiszach.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie ul. Panny Marji № 10.

Zęby sztuczne. Plomby Wyjmowanie zębów. codz. od 9-11 i od 3-7 wieczorem. Ceny bardzo przystępne.

Lekarz Dentysta

Stefan Barylski

ul. Panny Marji Nr. 49

przysięga od 10-11 i 3-7 Ceny przedwojenne.

Trochę sprzedaje Kościuszki 26. 1038-

Teatr „ODEON”

Program od wtorku 18 do niedzieli 18 Listopada

— Dziś najpiękniejszy obraz sezonu! —
Odnznaczony 1-szą nagrodą na konkursie w Kopenhadze!

Najukochańsza żona Maharadży

Nieporównany, pod względem treści, wykonania i wystawy romans indyjski w 5-ciu aktach, ze słynnym artystą duńskim w roli głównej **GUNNAR TOLNAESEN**

1) Maharadza w Europie.	3) Harem Maharadży.	5) Próba miłości.
2) Porwanie ukochanej.	4) Wizyta marynarzy cudzoziemskich	

Nad program: **TANCE FANTASTYCZNE** 1) Mój niedźwiadek. — 2) Lilje wodne. 3) Fantazja w wykonaniu tancerek duńskich: p. p. Doll, Kendall i K. Kariny.

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem p. Alojzego Salzberga. — Szczegóły w programach. — Ceny miejsc zwykły.

Redaktor - wydawca R. D. Wilkoszewski.

Oddito we własnych zakładach drukarskich „Gońca” Częstochowskiego